

fi compass

EU:n taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden saavuttaminen kestävästi

Rahoitusvälineet

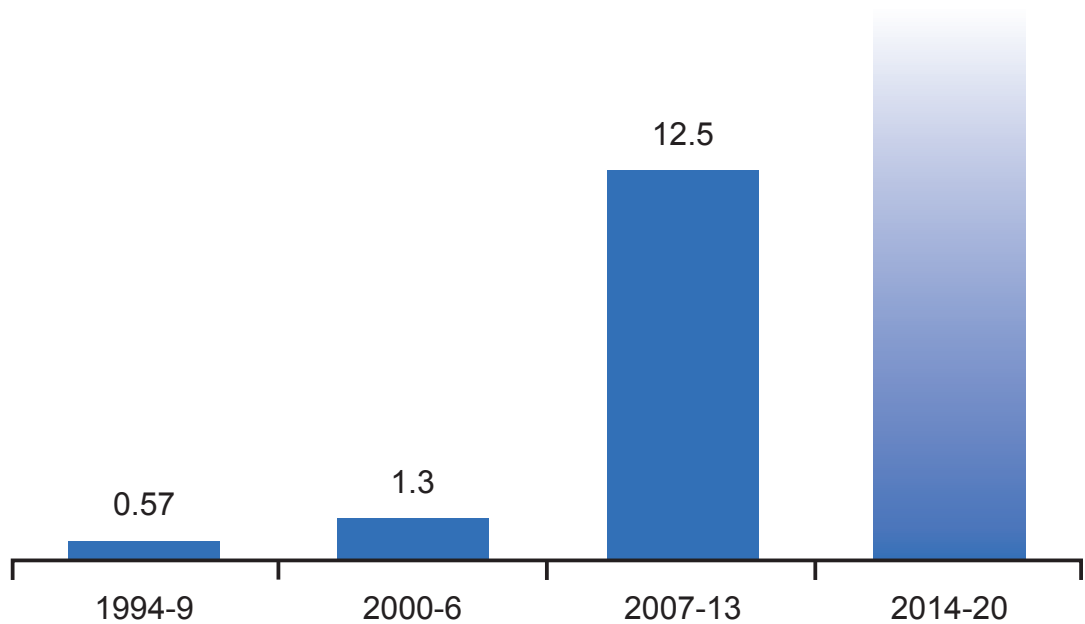
Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osarahoittamat rahoitusvälineet ovat kestävä ja tehokas tapa investoida ihmisten kehittymiseen ja yritystoiminnan kasvuun ja kehitykseen EU:n jäsenmaissa sekä alueilla. Ne tukevat useita kehitystavoitteita hyödyttäen laajaa tuensaajien joukkoa ja tarjoten mahdollisuuden rahoituksen uudelleenkäyttöön uusissa investoinneissa.

Euroopan rakenne- ja investointirahastoja (ERI-rahastot) - sisältäen Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR), koheesiorahaston, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) ja Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) - voidaan kattavasti käyttää tukemaan kehitystä investoimalla esimerkiksi yritystoimintaan, tutkimukseen ja kehittämiseen, infrastruktuuriin, työllisyyteen ja koulutukseen sekä maa-, metsä- ja kalatalouden kehittämiseen. Rahastojen yleisenä tavoitteena on parantaa EU-kansalaisten elämänlaatua. Noin 450 miljardia euroa ERI-rahoitusta on jäsenmaiden ja niiden alueiden käytettävissä kaudella 2014-2020. **Koheesio-, maaseudun kehittämis- ja meripolitiikka** ovat yhdessä EU:n suurin investointiala älykkääseen, kestävään ja osallistavaan kasvuun.

Jäsenmaat ja alueet voivat rahoitusvälineiden avulla kohdistaa tehokkaasti ja kestävästi tukea ERI-rahastoilla osarahoitettujen ohjelmien painopisteisiin. Rahoitusvälineet soveltuvat taloudellisesti kannattaviin hankkeisiin, ts. toimintaan, jonka voidaan olettaa tuottavan tarpeeksi tuloja tai säästöjä tuen maksamiseksi takaisin. Rahoitusvälineiden on kohdistuttava tunnistettuun markkinahäiriöön, esim. pankkien haluttomuuteen lainata ja/tai yksityisen sektorin haluttomuuteen investoida.

EAKR- ja ESR-ohjelmien rahoitusvälineiden kautta investoidut varat ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina. Varojen odotetaan kasvavan vuosina 2014-2020 entisestään viiden ERI-rahaston osalta sekä myös Euroopan investointiohjelmassa.

Ohjelmien panostukset rahoitusvälineisiin (mrd. €)

Rahoitusvälineet ovat joustavia ja kykenevät tarjoamaan tukea investoinneille parhaiten sopivassa muodossa, esim. lainana, mikroluottona, takauksena tai pääomarahoituksena:

Rahoitusvälineet: Tukityypit ja havainnollistavat esimerkit

Lainat

Lainat ovat yrityksille tai yksityishenkilöille myönnettyä rahoitusta, joka täytyy maksaa takaisin noudattaen ennalta sovittua aikataulua. Niitä käytetään, kun pankit ovat haluttomia lainaamaan tai tarjoamaan rahoitusta paremmilla ehdoilla (esim. alhaisempi korko, pidempi takaisinmaksuaika tai vähäisemmät vakuusvaatimukset).

Virossa EU:n rahoittama lainajärjestelmä on tukenut 619 kerrostalon, eli yli 22 000 yksittäisen asunnon, korjausta modernien standardien mukaiseksi, mikä on tuottanut merkittäviä energiasäästöjä ja parantanut asukkaiden elinolosuhteita.

Mikroluotto

Mikroluotot ovat pieniä lainoja, jotka on tarkoitettu yksityishenkilöille ja hyvin pienille yrityksille, jotka usein jäävät ilman tarvitsemiaan rahoituspalveluita. Mikroluottoja tarjotaan tyypillisesti lyhyeksi laina-ajaksi vakuudetta tai vähäisillä vakuusvaatimuksilla.

Unkarissa EU:n rahoittama yhdistetty mikroluotto- ja avustusjärjestelmä on parantanut yli 9 000 kasvavan mikroyrityksen tilannetta edistämällä niiden mahdollisuuksia rahoitukseen.

Takaukset

Takaukset tarjoavat vakuuden lainanantajalle pääoman takaisinmaksusta kokonaan tai osittain, jos lainanottaja laiminlyö takaisinmaksun. Takauksenantaja on vastuussa lainanottajan lainan takaisinmaksun vajeen tai laiminlyönnin kattamisesta.

EU:n rahoittama takausjärjestelmä on Romaniassa myöntänyt takauksia yli 694 tuensaajalle (maanviljelijät ja maaseudun pk-yritykset), jotta he voivat kehittää tuotantomenetelmiä sekä suojella ja parantaa ympäristön tilaa. Järjestelmä on tähän mennessä auttanut luomaan tai säilyttämään 10 200 työpaikkaa.

Pääomarahoitus

Oman pääoman ehtoiset välineet käsittävät pääoman investoinnin kyseessä olevan yrityksen koko tai osittaista omistusta vastaan; pääomasijoittaja saattaa edellyttää jonkinasteista johdon määräysvaltaa yrityksessä ja osuutta yrityksen tuotoista. Välineet käsittävät pääomasijoitukset (joita joskus kutsutaan riskipääomaksi), alkupääoman ja käynnistyspääoman. Tuotto riippuu yritystoiminnan kasvusta ja tuottavuudesta. Tuotto realisoituu, kun investoija myy osuutensa yritystoiminnasta toiselle investoijalle ("exit") tai listautumisannilla (initial public offering, IPO).

EU:n rahoittamalla pääomasijoitusvälineellä on Saksassa investoitu 45 nuoreen yritykseen. Tarkoituksena on ollut auttaa yrityksiä ylittämään vaikea käynnistysvaihe ja tukea niiden kasvua tarjoamalla mahdollisuuksia innovatiivisten ideoiden ja teknologioiden hyödyntämiseen. Tämä on auttanut luomaan tai säilyttämään yli 450 työpaikkaa.

Miten rahoitusvälineet toimivat?

Rahoitus jaetaan EU-budjetista maille ja alueille, jotta ne voivat toteuttaa seitsemänvuotisia taloudellisia ja sosiaalisia kehittämisstrategioitaan. Strategiat ovat linjassa Eurooppa 2020 -kasvu- ja työllisyysstrategian kanssa, ja niiden sisältö on esitelty Euroopan komission kanssa sovituissa ohjelmissa. Toteuttaessaan ohjelmia jäsenmaat ja alueet päättävät, millaiset hankkeet ja investoinnit parhaiten palvelevat strategioiden toteutumista. Jokaisessa maassa ja/tai alueella tätä työtä organisoii

hallintoviranomainen. Hallintoviranomaiset päättävät, missä avustukset tai rahoitusvälineet otetaan käyttöön tuen tarjoamiseksi. Ennen tuen allokointia rahoitusvälineen kautta hyödynnettäväksi hallintoviranomaisten täytyy arvioida, mitä tarvitaan, miksi ja kuka tarvitsee. Alueella voi esimerkiksi olla kehittyneen teknologian yrityksiä, jotka eivät pääse käsiksi tavalliseen pankkirahoitukseen hankkeidensa liian suurten riskien vuoksi. Toinen esimerkki ovat hyvin pienet yritykset ja yrittäjät, jotka eivät voi saada lainaa, koska niiltä puuttuu pankin edellyttämä näyttö aiemmasta toiminnasta tai tarjottavia vakuuksia. Perustuen syvälliseen tarpeiden arviointiin voidaan perustaa yksi tai useampi rahoitusväline.

Rahoitusvälineitä hallinnoivat yleensä kansallisesti tai alueellisesti toimivat rahoitusinstituutiot (kuten pankit), jotka hallintoviranomainen on valinnut ja valtuuttanut. Täten EU:n rahoituksella toimivat rahoitusvälineet ovat alueellisesti tai paikallisesti saatavissa usein niiden instituutioiden toimesta, jotka jo entuudestaan ovat tuttuja lopullisille tuensaajille.

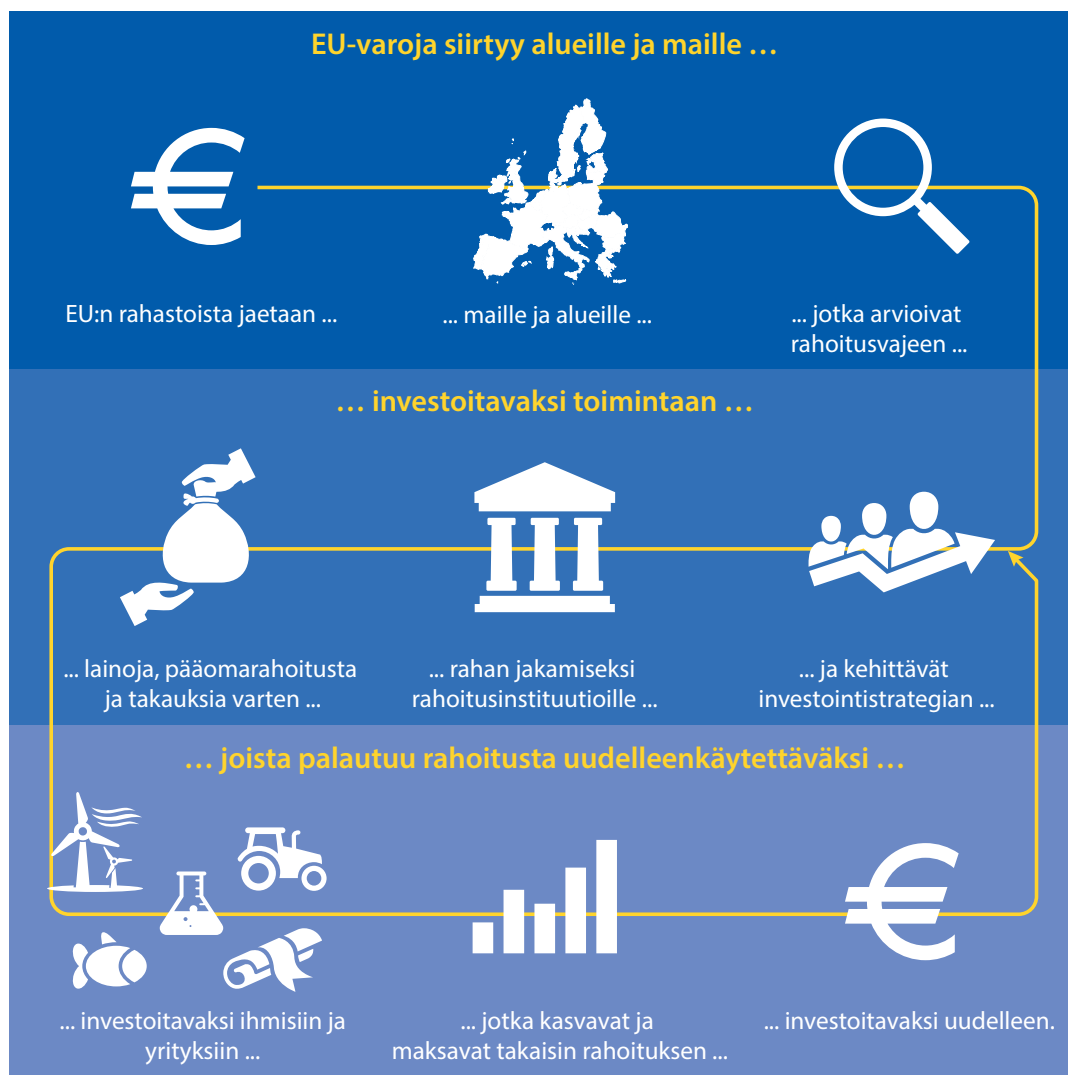
Rahoitusvälineillä tehtävien investointien tulee kohdistua hankkeisiin, jotka edistävät ERI-rahastojen tavoitteita. Ne voivat toteuttaa mitä tahansa yhdestätoista teemaattisesta tavoitteesta, jotka on määritelty kaudelle 2014-2020:

- Tutkimus ja innovointi
- Tieto- ja viestintäteknikka (ICT)
- Pk-yritysten kilpailukyky (mukaan lukien maaseudun yritystoiminta, kalanjalostus ja vesiviljely)
- Vähähiilinen talous
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien hallinta
- Ympäristö ja luonnonvarojen käytön tehokkuus
- Kestävä liikenne ja liikenneverkkojen pullonkaulat
- Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus
- Sosiaalinen osallisuus ja köyhyys
- Koulutus
- Institutionaalinen kapasiteetti

ERI-rahastoilla tuettavien rahoitusvälineiden tulee noudattaa erityisiä lainsäädännöllisiä määräyksiä: yleisasetus, joka hallinnoi ERI-rahastojen toimeenpanoa; rahastokohtaisia asetuksia ja useita delegoituja säännöksiä ja täytäntöönpanoasetuksia.

Miten rahoitusvälineet toimivat?

Rahoitusvälineet tarjoavat lukuisia hyötyjä

Rahat maksetaan takaisin ja käytetään yhä uudelleen samalla alueella muihin investointeihin. Tämä on erityisen tärkeää aikoina, jolloin julkista kulutusta leikataan.

Julkinen raha **rohkaisee yksityisiä investointeja**. Esimerkiksi niin kutsutut bisnesenkelit voivat sijoittaa pienyrityksiin EU:n rahoittamien välineiden rinnalla, mikä muutoin olisi saattanut jäädä tekemättä. Käyttämättömiä kaupunkikiinteistöjä voidaan muuttaa erilaisiin kaupallisiin ja teollisiin tarkoituksiin, koska rahoitusvälineiden avulla kiinteistökehittäjiä kyetään suostuttelemaan mukaan. EU:n tukeman takausrahaston tuella pankit voivat lainata yrittäjille, jotka eivät kykene itse tarjoamaan vakuuksia.

Yksityisten investointien mukana tulee **yksityisten investoijien asiantuntemus**. Yritykset ja paikalliset viranomaiset voivat kehittää hankkeita käytännönläheisesti, sillä rahoitusvälineitä hallinnoimaan nimetyille organisaatioille on asetettu kannustimia nähdä investointien menestyvän.

Mitä sinulle on tarjolla?

- **Kansallisena, alueellisena ja paikallisena viranomaisena** voit kasvattaa alueellasi kehittämistoimintaan tarjolla olevan rahan vipuvaikutusta houkuttelemalla muita rahoituksen lähteitä ja investoimalla uudelleen takaisinmaksetut varat.
- **Rahoituslaitoksena** voit edistää alueesi kestävä kehitystä auttamalla investoimaan EU:n rahoitusta hallinnointipalkkiota vastaan samalla mahdollisesti laajentaen asiakaskuntaasi.
- **Kansalaisena, yrittäjänä tai yrityselämän edustajana** voit mahdollisesti saada rahoitusta tilanteissa, joissa pankit eivät tarjonneet aiemmin rahoitusta lainkaan tai ainoastaan epähoukuttelevin ehdoin. Hallintoviranomaisesi kertovat alueesi rahoituslaitoksista, jotka tarjoavat mahdollisesti sinulle sopivia EU-varoilla osarahoitettuja rahoitustuotteita.

Hallintoviranomaiset

- pyrkivät ohjelmatavoitteisiin esim. auttamalla alueen pk-yrityksiä kasvamaan lisäämällä rahoituksen tarjontaa
- kierrättävät palautuvaa rahoitusta ohjelma-alueella
- rahoitusvälineet voivat täydentää avustuksia
- rohkaisevat julkisen ja yksityisen sektorin yhteisinvestointeja, jotka kasvattavat ohjelman varoja ja tuloksia
- auttavat kehittämään tarjontaa kapasiteetin vahvistamisen ja lisäpääoman avulla

Pankit Rahastojen hoitajat Investoijat

- monipuolistaminen/tuotetarjonnan laajentaminen, toiminta- tai investointimahdollisuudet
- julkisen sektorin osallistuminen jakaa riskejä
- lisävarat auttavat kehittämään tuotteita uusille tai aiemmin kannattomille markkinoille
- mahdollisuudet rahoituksen hallinnointiin

Lopulliset tuensaajat

- voivat saada rahoitusta, jota ei aiemmin ollut saatavilla
- saavat rahoitusta pankeilta ja alueen muilta rahoituslaitoksilta usein yksinkertaisemman hakuprosessin kautta verrattuna tavanomaisiin pankin myöntämiin lainoihin
- voidaan yhdistää pehmeään tukeen kuten konsultointiin ja neuvontaan erityyppisiä välineitä tarjolla

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg